

GRACE BIBLE TRAINING CENTRE (GBTC)
SHULE YA HUDUMA
KENYA, TANZANIA

SOMO: KARAMA ZA KIROHO

SOMO LA 4: KARAMA ZA ROHO MTAKATIFU

MWALIMU WA KOZI: ASKOFU EKONG

4.0 - Karama za Roho (1 Wakorintho 12:7-11)

Kundi la mwisho la karama, ambalo ni karama za Roho zinatolewa na Roho Mtakatifu.

Hakuna kati ya karama hizi inayowezezana kupitia uwezo au talanta ya mwanadamu; wao ni wa ajabu. Inaweza tu kudhihirika baada ya ubatizo katika Roho Mtakatifu.

Ni muhimu kwamba sisi sio tu kujua kuhusu karama hizi lakini pia kutaka kuziona zikifanya kazi.

Vipawa vinakaa ndani ya Roho Mtakatifu na vinaonyeshwa na Roho kupitia mwamini. Kila karama itumike kwa ajili ya kulijenga kanisa (1 Wakorintho 14:26).

Zawadi wakati mwingine huunganishwa tena katika vitalu vya watatu kwa mfano.

(a) Karama za Ufunuo

- Neno la hekima
- Neno la maarifa
- Kupambanua roho

(b) Karama za Nguvu

- Imani
- Utendaji wa Miujiza
- Karama za uponyaji

(c) Karama za Matamshi

- Unabii
- Aina mbalimbali za lugha
- Ufafanuzi wa lugha

4.1 - Neno la Hekima (1 Wakorintho 12:8)

Hekima ni uamuzi mzuri unaotegemea maarifa.

Neno (Logos) la hekima linazungumza juu ya sehemu ndogo ya hekima isiyo na kikomo ya Mungu iliyotolewa kwa mwamini kusemwa kwa wakati wake.

Mtu hapati zawadi hii kwa sababu asili yake ni mtu mwenye busara.

Haiji kwa njia ya mafunzo au uzoefu bali tu na Roho Mtakatifu.

Mfano wa usemi wa karama hii unaweza kupatikana katika Matendo 15:5-27 wakati wa mkutano wa baraza la kanisa kujadili tatizo muhimu. Yakobo alinena neno la hekima katika mistari 13-21 na hili lilikubaliwa kwa kauli moja kama katika mistari ya 22-29. Kauli zake zilisaidia kutatua shida ngumu.

Karama hii inaweza kuonyeshwa wakati wa kuhubiri kama katika mahubiri ya Petro (*Matendo 2:16-36*) na katika mahubiri ya Stefano (*Matendo 7; 6:10*)

Tunaweza pia kuiona ikionyesha wakati wa mateso (*Matendo 5:26-33; Luka 12:12; 21:15*)

Inaweza kuonyeshwa wakati watu wana matatizo ya kibinafsi (*Mdo 5:1-11*).

Kwa ujumla neno la hekima limetolewa kwa madhumuni yafuatayo:-

- (a) Ni mtazamo usio wa kawaida ili kuhakikisha njia za Mungu za kukamilisha Mapenzi ya Mungu katika hali fulani.
- (b) Ni uwezo uliotolewa na Mungu wa kufaa angalizo la kiroho katika kutatua matatizo.
- (c) Inatoa hisia ya mwelekeo wa kimungu.
- (d) Inaongozwa na Roho Mtakatifu kutenda ipasavyo katika mazingira fulani.
- (e) Ni maarifa yanayotumika ipasavyo. Hekima hutenda kwa mwingiliano na maarifa na utambuzi.

4.2 - Neno la Maarifa (1 Wakorintho 12:8)

Maarifa maana yake ni kujua.

Roho Mtakatifu ana uwezo wa kufikia hazina kubwa ya maarifa ya Mungu, ambayo inaelezwa kuwa Mwenye kujua yote (maarifa yasiyo na kikomo – Anajua yote).

Neno la maarifa kwa hiyo ni kuweza kunena au kufichua kidogo ya Mungu ujuzi usio na kikomo.

Mungu humwezesha mwamini kusema mambo asiyoyajua kwa njia yoyote kwa kutumia uwezo wake mwenyewe.

Katika kitabu chote cha Matendo, tunaona maonyesho ya neno la ujuzi. Katika kila moja ya mifano katika Matendo, mwamini alizungumza kitu ambacho hakuwa na njia ya kujua isipokuwa kwa Roho.

- (a) Petro alijua Anania na Safira walikuwa wamemdanganya Roho Mtakatifu (*Matendo 5:1-10*)
- (b) Petro alijua Simoni alikuwa na wivu mchungu na dhambi moyoni mwake (*Matendo 8:23*).
- (c) Anania alijua mambo kadhaa kuhusu Sauli, kwa mfano, mahali Sauli alipokuwa, ambapo alikuwa akiomba; alijua kwamba Sauli alikuwa na maono, alikuwa chombo kiteule cha Bwana, na angeteseka kwa ajili ya Bwana (*Matendo 9:1-18*).

(d) Petro alijua kwamba wanaume watatu walikuwa wamekuja kumwona kwa niaba ya Kornelio (*Mdo. 10:19*)

(e) Paulo alijua kwamba mabaharia ndani ya meli iliyokuwa ikirushwa na dhoruba wangeweza kuokolewa isipokuwa wangekaa ndani ya meli (*Mdo. 27:13-14*)

Yesu alisema neno la maarifa katika Yohana 4:16-19.

Neno la maarifa sio kusoma akili.

Sio mawazo ya akili ya mtu, ambayo yanaweza kudanganya.

Neno la maarifa mara nyingi hufanya kazi pamoja na neno la hekima. Kwa mfano, Yesu alimwambia mwanamke Msamaria juu ya maisha yake ya zamani kwa njia ya neno la ujuzi, na kutoa suluhisho kwa tatizo lake kwa neno la hekima.

Mfano mwingine, hasa katika Agano la Kale ni ule wa Yusufu na tafsiri juu ya ndoto za Farao na pia ushauri aliopewa Farao (*Mwanzo 41:1-36*).

Ikumbukwe kwamba nyakati fulani watu waovu, kama vile waganga, wanaonekana kuwa na uwezo wa kujua mambo kwa njia ya ajabu. Hiki SI karama ya neno la maarifa bali uaguzi. Hii ni bandia ya shetani. Shetani anajua baadhi ya mambo ambayo watu waovu hawayajui kwa uwezo wao wenyewe. Hata hivyo, Shetani hajui kila kitu, lakini Mungu anajua mambo yote.

Mifano ya udhihirisho kama huo iko kwenye Luka 8:28 na Matendo 16:16-18.

Aina hii ya udhihirisho inaweza kuitwa roho ya uaguzi.

Kwa ujumla, neno la maarifa ni

(a) ufunuo usio wa kawaida wa mapenzi na mpango wa kimungu

(b) utambuzi au ufahamu usio wa kawaida wa hali au ukweli fulani kwa njia ya ufunuo.

(c) ufahamu wa kina na wa juu zaidi wa matendo ya Mungu yaliyowasilishwa.

(d) ufahamu wa kimakusudi kuhusu mambo ya kimungu katika majukumu ya mwanadamu.

4.3 - Kupambanua roho (1 Wakorintho 12:10)

Huu ni uwezo usio wa kawaida wa kutofautisha kati ya maonyesho yanayotoka kwa Roho Mtakatifu na yale ambayo hayatokani.

Ni nguvu ya utambuzi wa kiroho - ufunuo usio wa kawaida wa mipango na makusudi ya shetani na majeshi yake.

Pia ni uwezo usio wa kawaida wa kutambua ulimwengu wa roho na shughuli zao.

Kuna roho tatu zilizopo; roho ya mwanadamu, pepo wachafu na Roho wa Mungu.

Kupambanua roho pia ni uwezo wa kujua ni roho ipi kati ya hizo tatu inadhihirishwa.

Shetani ni mghushi mkuu na anajaribu kuiga yale Roho Mtakatifu anafanya kupitia udanganyifu.

Wanadamu pia wanaweza kunena kutoka kwa roho zao wenyewe, ambayo inaweza kuonekana kana kwamba Roho Mtakatifu anazungumza.

Kwa hiyo karama ya kupambanua roho imetolewa ili kusaidia kuulinda Mwili dhidi ya udanganyifu na hatari na pia kutokana na mafundisho ya uwongo.

Katika huduma ya Yesu, aliweza kutambua pepo wazuri na wabaya, kwa mfano, Yohana 1:47; Luka 9:55; 13:12.

Mifano mingine katika kanisa la kwanza inaweza kupatikana katika Matendo 5; 8:23; 16:17-18; 19:11-17.

Karama ya kupambanua roho wakati mwingine hupishana au kufanya kazi bega kwa bega na karama ya neno la maarifa.

4.4 - Karama ya Imani (1 Wakorintho 12:9)

Kwa ujumla, imani ni uwezo wa kuamini. Karama ya imani ni zaidi ya imani ya kawaida.

Ni imani maalum inayotolewa na Roho Mtakatifu ili kukidhi hitaji maalum.

Ni sehemu ndogo ya imani kamilifu ya Mungu iliyotolewa na Roho Mtakatifu kwa mwamini.

Kwa kawaida, mambo matatu yanapodhihirika karama ya imani:-

- (a) Hali isiyowezekana au hali ipo.
- (b) Zawadi ya imani inatolewa
- (c) Suluhisho linaonekana.

Mfano unaonekana katika kisa cha Petro na kilema katika Matendo 3:1-11.

Ni muhimu kwamba waumini wanapaswa kuthubutu kutenda kama Petro wakati Roho Mtakatifu anapodondosha karama hii mioyoni mwao. Mara nyingi waumini wanaogopa kutenda, na kisha imani haiwezi kufanya kazi.

Zawadi ya imani inaposhuka ndani ya roho ya mtu, kuna usadikisho wenye nguvu kwamba Mungu atafanya jambo fulani. Muumini anajua ndani yake kwamba Mungu atatenda.

Kwa ujumla, karama ya imani ni

- uwezo usio wa kawaida wa kumwamini Mungu bila shaka
- uwezo usio wa kawaida wa kupambana na kutoamini
- uwezo usio wa kawaida wa kukabiliana na hali mbaya kwa uaminifu katika ujumbe wa Mungu na kazi.
- usadikisho wa ndani unaochochewa na wito wa dharura na wa juu zaidi.

4.5 - Utendaji wa Miujiza (1 Wakorintho 12:10)

Huu ni uwezo usio wa kawaida wa kufanya mambo, ambayo vinginevyo haiwezekani.

Mungu ni muweza wa yote na hii ni kidogo ya uwezo wa Mungu usio na kikomo katika utendaji.

Nyakati fulani, si rahisi kusema ni kazi gani kuu ni muujiza na ni zawadi gani ya uponyaji. Hii haileti tofauti kwa sababu wanatiririka kutoka kwa Roho yule yule.

Kuna mifano ya Agano la Kale kama katika Kutoka 17:1-6; Yohua 3:15-17; 10:12-13; 1Wafalme 18:37-38; 2Wafalme 6:1-7.

Katika huduma ya Yesu Kristo:-

- (a) Aligeuza maji kuwa divai (Yohana 2:1-11)
- (b) Alituliza bahari yenye dhoruba (Mathayo 8:25-26)
- (c) Yeye na Petro walitembea juu ya maji (Mathayo 14:22-31)
- (d) Alilisha watu wengi kwa mikate miwili na samaki watano (Yohana 6:5-14)
- (e) Alimfufua Lazaro kutoka kwa wafu (Yohana 11:1-44).

Pia kulikuwa na mifano katika kanisa la kwanza:-

- (a) Kutoroka gerezani (Matendo 5:17-20; 12:5-17)
- (b) Wafu wanafufuliwa (Matendo 9:36-44)
- (c) Adui wa Mungu amepofushwa (Matendo 13:6-11)
- (d) Kutoumia kwa kuumwa na nyoka (Matendo 28:1-6)

Miujiza kamwe isitumike kwa makusudi ya ubinafsi (Luka 9:54-56) bali kwa ajili ya kulijenga kanisa.

Miujiza pia husaidia kuondoa vikwazo, vinavyozuia injili (Matendo 5; 13:6-11; 12:1-5).

Kadiri zawadi inavyotumiwa kwa kusudi hili, miujiza zaidi itaonekana.

Karama hii inafanya kazi kwa ukaribu na karama ya imani na uponyaji, kuleta mamlaka juu ya dhambi, Shetani, magonjwa na nguvu zinazofunga za wakati huu.

4.6 - Karama za Uponyaji (1 Wakorintho 12:9)

Huu ni uwezo usio wa kawaida wa kuponya magonjwa, magonjwa na udhaifu.

Karama ni wingi ambayo ina maana kwamba kuna zaidi ya karama moja ya uponyaji.

Vipawa hivi vina uwezekano wa kudhihirishwa mara nyingi zaidi kupitia viongozi wa kanisa kwa sababu maisha yao yote yametolewa kuwahudumia watu. Pia wana mawasiliano zaidi na watu wanaohitaji.

Wazee wa kanisa wanaweza pia kuhudumu kwa karama hii (Yakobo 5:14)

Hii haimaanishi kwamba Roho Mtakatifu hatamtumia mwamini yeyote mwenye karama bali kwamba hii inatumika zaidi na viongozi wa kanisa.

Mifano ya udhaifu inaweza kuwa kilema (*Matendo 3:2; 8:7; 14:8-10*), upofu (*Matendo 9:17-18*), kupooza (*Matendo 9:33*).

Mifano ya magonjwa ni ugonjwa (*Matendo 5:16*), homa (*Matendo 28:8*). Mifano ya magonjwa ni kuhara damu (*Matendo 28:8*), nk.

Kwa hiyo, hakuna ugonjwa, ugonjwa au udhaifu usioweza kuponywa kwa karama za vichwa.

Watu wengine wanaweza kuwa na vipawa vya kuponya magonjwa tu, au udhaifu au magonjwa. Uponyaji unaweza kuwa wa kimwili, kisaikolojia au kihisia.

Zawadi inaweza kutekelezwa kwa kugusa mkono, kazi ya kuzungumza au amri. Njia ya kawaida ya uponyaji iliyorekodiwa katika maandiko ni kupitia neno lililonenwa.

Hata hivyo, karama za uponyaji hudhihirishwa kupitia waamini jinsi Roho Mtakatifu anavyoongoza.

Kusudi la karama za uponyaji ni kukidhi mahitaji ya kimwili ya kanisa, na kusaidia kuwaleta watu kwa Yesu.

Zawadi hiyo huwawezesha washiriki kuwa na afya njema na vyema kimwili. Mwili mzima wa waamini husaidiwa huku washiriki mmoja mmoja wakifanikiwa kimwili.

4.7 - Unabii (1 Wakorintho 12:10)

Unabii ni usemi ulioongozwa na roho na upako. Ni tangazo lisilo la kawaida katika lugha inayojulikana.

Kujidhihirisha ni kwa Roho wa Mungu na si kwa akili za kibinadamu. Ni matokeo ya asili ya kujazwa na Roho (*Matendo 19:6; 1 Petro 4:11*)

Unabii unahusisha **kufuatiza ulichosikia** na **kutabiri**.

Kufuatiliza ulichosikia kunamaanisha kusema au kutangaza ujumbe wa Mungu jinsi mtu anavyopuliziwa kwa Roho Mtakatifu.

Huenda ikamjia mhubiri wakati wa mahubiri.

Kutabiri kunamaanisha kutabiri au kusema jambo kabla halijatokea. Mungu anajua kila kitu kilichopita, cha sasa na cha wakati ujao na anaweza kupitia unabii kufichua mambo machache yatakayotokea wakati ujao.

Watu waovu wakati mwingine hutabiri yajayo na wanaitwa wabashiri (*Matendo 16:16*). Chanzo cha uwezo huu ni kutoka kwa Shetani. Mbinu ya Shetani ni kuiba, kuua na kuharibu (*Yohana 10:10*) na waumini lazima kwa hiyo wakae mbali na mawakala kama hao wa shetani (*Kumbukumbu la Torati 18:9-12*).

Mshiriki yeyote wa Mwili wa Kristo anaweza kutabiri. Hata hivyo, si wote wanaotabiri wana cheo cha nabii bali nabii atatabiri daima.

Kusudi la karama ya unabii ni kwa ajili ya kulijenga, kulitia moyo na kulifariji kanisa (1 Wakorintho 14:3).

Unabii lazima utekelezwe kama ifuatavyo:

- (a) Lazima iwe kulingana na imani tuliyo nayo (Warumi 12:6)
- (b) Lazima iwe na mipaka na kuhukumiwa (1 Wakorintho 14:29). Usiendeleo na kuendelea kutabiri; toa muda kwa wengine kuhukumu.
- Kila unabii lazima upatane na neno la Mungu; vinginevyo, ni uongo. Baadhi unabii unaweza kutoka kwa roho ya mtu au kutoka kwa roho mbaya.
- (c) Kila mtu anaweza kutoa unabii (1 Wakorintho 14:5, 24, 31)
- (d) Wale walio na unabii wa kutoa si lazima waseme. Lazima kuwa na wakati sahihi wa kufanya hivyo na chini ya utii kwa yeyote ambaye ni kiongozi (1 Wakorintho 14:32-33)
- (e) Wale walio na karama ya unabii lazima wawe tayari kupokea mafundisho na kurekebisha (1 Wakorintho 14:37).

4.8 - Aina mbalimbali za Lugha (1 Wakorintho 12:10)

Hili ni tamko lisilo la kawaida katika lugha zisizojulikana kwa mzungumzaji. Inaweza kuwa lugha ya malaika au ya wanadamu (1 Wakorintho 13:1).

Hiki ndicho kipawa cha kawaida kati ya karama zote na ni ushahidi na ishara ya kukaa ndani na kufanya kazi kwa Roho Mtakatifu.

Zawadi inaweza kuonyeshwa wakati wowote, mahali popote na katika hali yoyote ya maisha.

Lugha ni lugha ya Roho na hutuwezesha kuzungumza na Mungu vizuri zaidi kuliko tunavyoweza kwa uwezo wetu wa kibinadamu. Kumbuka kwamba Mungu ni Roho.

Lugha ni ushahidi wa ubatizo wa Mtakatifu (Matendo 2:4; 8:14-17; 9:17; 10:44-47; 19:1-6). Kwa hiyo, kila mtu ambaye amebatizwa katika Roho Mtakatifu atanena kwa lugha.

Kunena kwa lugha humjenga mwamini kiroho (1 Wakorintho 14:4; Yuda 20).

Kuzungumza siku zote kunapaswa kuelekezwa kwa Mungu na si kwa wanadamu (1 Wakorintho 14:2-3, 14-17; Matendo 2:11; 10:46).

Tunapomba kwa lugha, tunaweza kuomba kwani hatuwezi kuomba kwa jinsi ya asili (Warumi 8:26)

Matumizi ya kunena kwa lugha ni kama ifuatavyo:-

- (a) Ni lazima isipewe umuhimu sana bali posho itolewe utendaji wa karama nyingine katika ibada ya hadhara (1 Wakorintho 14:6, 26).
- (b) Inapaswa kupunguzwa kwa matamshi mawili au matatu katika utumishi wa umma (1 Wakorintho 14:27).
- (c) Ni lazima kufasiriwa (1 Wakorintho 14:27).
- (d) Mwenye kunena kwa lugha lazima anyamaze ikiwa hakuna wa kufasiri (1 Wakorintho 14:28). Pia wanapaswa kuomba ili waweze kufasiri (1 Wakorintho 14:13).
- (e) Kunena kwa lugha kusikatazwe (1 Wakorintho 14:39) (f) Kunena kwa lugha si kuleta machafuko (1 Wakorintho 14:40).

4.9 - Ufafanuzi wa Lugha (1 Wakorintho 12:10)

Huu ni uweza usio wa kawaida wa kudhihirisha maana ya lugha.

Haitumiki kama tafsiri bali ni tamko la maana - mfasiri kamwe haelewi lugha anayoifasiri.

Ni jambo lisilo la kawaida na la miujiza.

Tafsiri ina maana ya 'kusema kitu kimoja katika lugha nyingine'.

Kusudi la karama hii ya kufasiri ni kutoa maana ya kile kinachonenwa kwa lugha, na hivyo kuujenga mwili, na washiriki wanaweza kuelewa kile kilichonenwa katika lugha ngeni.